

Oslo, 13. desember 2023

Notat - Motorferdsel og tillatelse fra grunneier

Naturvernforbundet erfarer at Dovrefjell nasjonalparkstyre gir dispensasjoner til motorferdsel under forutsetning av at søker i *ettertid* innhenter tillatelse for kjøring fra berørte grunneiere.

Naturvernforbundet finner det merkelig at ikke søker i selve dispensasjonssøknaden kan vise til godkjenning fra relevante grunneiere, slik at dette ligger som en forutsetning for en eventuell dispensasjon for motorferdsel.

Særlig for snøskuterkjøring eller eventuell barmarkskjøring forventer vi også at det i dispensasjonssøknad foreligger plan for trase som skal benyttes slik at søknad også kan vurderes ut fra naturhensyn og sårbarhet knyttet til dette.

Nasjonalparkstyret eller andre som i andre sammenhenger har dispensasjonsmyndighet må etter vår mening ha kjennskap til om søknaden i praksis er reell siden det kan være tilfeller dere grunneier(e) IKKE ønsker å gi tillatelse til motorferdsel på/over sin eiendom. Vi er kjent med at hvis en dispensasjon først er gitt så er det vanskeligere for en grunneier å si nei til kjøring når tillatelse skal innhentes. Det er sogar en tingrettsdom (se vedlegg) der grunneier som nektet motorferdsel på sin eiendom tapte saken og ble pålagt saksomkostninger. Alle parter vil være tjent med saksbehandling der en dispensasjonssøknad skal inneholde godkjenning fra eventuelt berørte grunneiere før dispensasjon avgjøres. Dagens motsatte praksis vil kunne føre til uheldig naturbelastning. Og det kan føre til at grunneier som ikke ønsker motorferdsel på sin eiendom utsettes for et ekstra press hvis dispensasjon er innvilget FØR samtykke er gitt av grunneier.

Vi ber utvalget se på denne praksisen og finne løsninger som er mer forutsigbare for alle parter.

Bakgrunn:

Dovrefjell nasjonalparkstyre behandler en del saker etter vernelovgivingen. Når de gir dispensasjon finner man gjerne formuleringer som dette:

«Det gjøres oppmerksom på at vedtaket kun er gitt etter verneforskrift. Det kan i tillegg være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og/eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Grunneier kan nekte motorisert ferdsel i utmark på sin eiendom, og dere må derfor sjekke om aktuelle grunneiere aksepterer motorferdselen.» (Delegert sak - Motorferdsel snødekt mark 2024-2027 - transport til seter - 36/2 Sunndal kommune- Gjori Bakk Tveitnes)

Liknende formuleringer finner man også i vedtak fra andre organ. Det kan synes som om dette er et standardtema selv om formuleringene kan ha litt variasjon.

Når løyve omfatter fjelltopper i sameier, eller seterdaler, så kan det være mange grunneiere involvert. Vi har en mistanke om at det knapt finnes et grunneierløyve i disse sakene. Grunneierløyve vi kjenner til finnes f.eks. i saker om løypetraseer som har fått tippemidler, der det er krav om bruksavtale for 40 år.

Våren 2023 var det en grunneier i Grøvdalen i Møre og Romsdalsom nekta motorferdsel over sin eiendom. Ymse hytteeiere har opp gjennom årene kjørt over eiendommen fordi forrige eier ikke orka maset om han sa nei. Hytteeierforeningen i Torbudalen bad tingretten om midlertidig forføyning, sa de kom til å bringe saken inn for jordskifteretten. De vant saken fordi det kunne være farlig om ikke hytteeierne kunne kjøre den aktuelle traseen. Grunneieren måtte dessuten betale kr 14000 fordi han ikke ville gi løyve frivillig. Det var også et press i media. Det hører med at hytteeierne pr. 1.11. 2023 ikke har lagt inn krav for jordskifteretten, grunnlaget for midlertidig forføyning.

FNF Møre og Romsdal har tatt opp saken som var i Tingretten med Sivilombudet, men de behandler ikke saker som har vært i domstolene.

Man kan også legge merke til en del av begrunnelsen til retten:

Retten har funnet at det er fare ved opphold, ettersom påskehøytiden nærmer seg og man kan risikere at enkelte tar seg frem via alternative traseer – hvilket kan utgjøre risiko for liv og helse. Avgjørelsen er derfor truffet uten forutgående muntlig forhandling, jf. tvisteloven § 32-7 annet ledd.

FNF M&R har også tatt opp saken med Miljødirektoratet.

Naturvernforbundet har i ei sak i Ørsta/Volda med grunnlag i miljøinformasjonsloven bedt søker om å få oversyn over løyve fra grunneiere. Det enda med at de ikke skulle kjøre likevel.

Det er krav om løyve fra grunneier, men slike løyve blir trolig ofte ikke innhentet. Det er et press på grunneiere til å tillate kjøring. Samtidig skal naturhensyn, samlet belastning på natur etc. vurderes ved dispensasjonssøknad, da må trasevalg være med i søknaden. Derfor bør også tillatelse fra berørte grunneiere foreligge i forkant slik at dette ligger som forutsetning for eventuell dispensasjon.